

Riimu 1/2018

Kutu ry:n jäsenlehti

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Kun kuolen, tehkää minusta kattokruunu	4
Haastattelussa uskontotieteen uusi professori Terhi Utriainen	7
Terhi Utriainen: Uskontotiede ja #metoo - kolme näkökulmaa	10
”Jossain on aina perjantai” - paheiden täyttämä kuturetki Jyväskylässä	16
Kulo, mitä, häh?!	19
Sosiaalisesti ylläpidetty huijarisyndrooma	20
Miten noudattaa zero wastea?	23
Tutkijat, tuottajat ja mitä näitä nyt on	26
Kandiahdistus	28
”Olette kerääntyneet hylättyyn majataloon. Kukin on matkalla omista syistään. Ulkona sataa vettä...”	30
Itsensä kehittäminen roolipelaamisella	32
Haastattelussa Jouni Kuru: Mies Kutun logon takana	36
Oodi toiselle kodilleni	40

Päätoimittaja: Annika Hämäläinen

Taitto: Miika Hyvärinen (kuvituskuvat: unsplash.com)

PÄÄKIRJOITUS: ÄLKÄÄ UNOHTAKO TOISIANNE

Syksyn liian aikaisin pimenevät illat ja kokoharmaat päivät saavat kaipaamaan lämpöä. Onneksi lämpimän onnellisuuden kuplan voi löytää vaikkapa viini-illasta Keltsiltä. Viini-illan pikkutunneilla innostuimme laulamaan yhdessä muun muassa Samuli Putron kaunista kappaletta Älkää unohtako toisianne.

Tuohon kappaleeseen kiteytyykin se perintö ja viesti, jonka haluan jättää jälkeeni väistyessäni päätoimittajan paikalta. Tuota samaista viestiä haluan välittää eteenpäin myös ihmisenä.

Olen aina ihaillut ihmisiä, jotka vallitsevasta I don't give a fuck – ajasta huolimatta uskaltavat välittää. Heitä arjen sankareita, jotka uskaltavat kysyä bussissa itkevältä tytöltä, mikä mieltä painaa. Heitä, jotka uskaltavat pysähtyä kadulla makaavan miehen viereen ja kysyä onko hän kunnossa. Heitä, jotka uskaltavat pysähtyä puhelimen näytön takaa vain olemaan läheisilleen läsnä. Olen ihaillut vanhempia, jotka uskaltavat olla todella vanhempia ja kasvattajia. Sisaruksia, jotka huolehtivat ja pitävät yhtä. Työkavereita, jotka piristävät huonoa päivää tukemalla. Tuntemattomia, jotka vastaavat hymyyn kadulla. Bussikuskeja, jotka auttavat vanhuksen kyytiin. Ystäviä, jotka varmistavat, että pääset turvallisesti perille. Opettajia, jotka jaksavat valaa uskoa ja kohdata oppilaitaan. Olen ihaillut kaikkia heitä, jotka uskaltavat arjessa osoittaa toiselle lempeyttä. Aivan erityisesti olen ihaillut heitä, jotka hätätilanteessa seisovat rinnalla kuin vuori, eivätkä katoa kuin pieru Saharaan.

Uskon jääräpäisesti siihen, että jos uskaltaisimme osoittaa välittämistämme vielä hyppysellisen enemmän, olisimme vähemmän yksinäisiä ja onnellisempia, sillä meidän jokaisen sisällä asuu pieni kaipaus ja pysyväisluontoinen tarve: Kunpa joku uskaltaisi välittää minustakin.

Muistakaa ja uskaltakaa reagoida, tuntea, rakastaa ja nauttia räntäsateenkin keskellä, sillä olemme toisiamme varten. Ennen kaikkea, älkää unohtako toisianne. Tämän aihe on esillä eri muodoissa myös tässä lehdessä.

Annika Hämäläinen

KUN KUOLEN, TEHKÄÄ MINUSTA KATTOKRUUNU

Vietän vaihto-opiskelujaksoa Tšekissä, ja kävin kielikurssini kanssa reissulla pienessä kaupungissa nimeltä Kutna Hora. Kaupunki on päässyt Unescon maailmanperintölistalle sympaattisen ja kauniin vanhan kaupunkinsa ansiosta, mutta monia turisteja houkuttaa vanhan kaupungin sijasta kaupungin laidalla sijaitseva pieni mutta omintakeinen kappeli. Tämä kappeli on nimeltään Sedlecin ossuaari tai kuten se paremmin tunnetaan, Sedlecin luukirkko. Kappeli eroaa muista kappeleista koristelultaan, koska se koostuu ihmisen luista. Sedlecin ossuaarin kaltaisia paikkoja on maailmassa vain muutama, ja näistä Sedlec on ehdottomasti kuuluisin ja suurin koristeluihin käytettyjen luiden määrän mukaan laskettuna. Arvioiden mukaan Sedlecin ossuaarissa on noin 40 000–70 000 ihmisen jäänteet, ja yksittäisiä luita on tietysti tuhansia enemmän. Vertailun vuoksi kerrottakoon, että Kutna Horan kaupungissa asuu tällä hetkellä kokonaisuudessaan vain noin 20 000 ihmistä. Ossuaarissa lepää siis jopa kolminkertainen määrä vainajia kaupungin väkimäärään nähden.

Sedlecin ossuaarin koristelu oli aikoinaan ratkaisu käytännön ongelmaan. Kaupungissa oli vain yksi hautausmaa, ja vuosisatojen käytön jälkeen se alkoi olla niin täynnä, ettei uusia vainajia maaduttu hautamaan sen pyhään maahan, johon kaikki tietysti halusivat tulla haudatuksi. Ongelma ratkaistiin kaivamalla vanhimpien vainajien jäänteet ylös ja sijoittamalla ne hautausmaan keskellä sijaitsevan kappelin sisälle tarkasti asetelluiksi asetelmiksi, kattokruunuiksi, vaakunoiksi ja kynttilänjaloiksi. Koska vainajien jäänteet olivat yhä hautausmaan pyhän maan alueella, niiden ajateltiin edelleen lepäävän rauhassa.

Ossuaarissa vieraileminen oli huomattavasti vähemmän karmiva kokemus kuin mitä kielikurssini opettaja oli kuvaillut. Luista tehdyt asetelmat oli niin taitavasti tehty, että oli vaikea ajatella niiden joskus olleen elossa olevien ihmisten käsiä, jalkoja ja kalloja. Ihmisyyys oli ikään kuin häivytetty. Luut olivat myös kauniita, ja paikka oli kokonaisuudessaan mielestäni rauhallinen ja esteettinen.

Kävellessämme pois ossuaarilta eräs ystäväni pohti ääneen voisiko ihmisen tuhkaa käyttää hyväksi jotenkin vastavalla tavalla. Mietimme yhdessä voisiko tuhkasta tehdä esimerkiksi jotakin sementin kaltaista ainetta, jota voisi sitten käyttää, miksei vaikka koulun rakentamiseen. Toinen kurssikaverini kauhisteli ajatusta, ei kai ihmisen jäänteillä mitä tahansa voisi rakentaa, jos jotakin rakennettaisiin, sen täytyisi ehdottomasti olla kirkko tai kappeli.

Ossuaarissa vieraileminen herätti ajatuksia suhtautumisesta ihmisen fyysisiin jäänteisiin kuoleman jälkeen. Esimerkiksi luut voivat kantaa hyvinkin paljon erilaisia merkityksiä, tai olla kantamatta. Lääketiedettä opiskelevalle kurssikaverilleni hienointa ossuaarissa oli asetelma, johon oli käytetty ihmisen jokaista luuta. Hänelle luut ovat biologinen fakta, välttämättömyys ihmiskehossa.

František Rinille, puunleikkaajalle, joka 1800-luvun puolivälissä asetteli luut nykyisille paikoilleen, luut olivat ehkä kauniita esineitä, materiaalia, jota työstää. Ehkä hän koki, että luut, jotka olivat joskus olleet osana ihmistä, olivat jopa paremmassa levossa kattokruunuina kuin

maan alla mullassa. Näin tuntuvat ajattelevan ainakin Kutna Horan asukkaat, jotka ovat erityisen ylpeitä kappelistaan.

Oma isoisäni kuoli toissa vuonna ja hänen toiveensa mukaisesti hänet tuhkattiin. Yhtenä vaihtoehtona tuhkan säilyttämiselle olisi ollut ekouurna, joka haudataan maahan ja josta kasvaa uurnassa olevien siementen ja tuhkan avulla puu.

Kuolemaan ja kuolemiseen liittyy usein toive jäljen jättämisestä tuleville sukupolville. Sen lisäksi että elämme läheistemme muistoissa, yhä useampi toivoo konkreettista, fyysistä jatkuvuutta elämälleen. Toisille tämä jatkuvuus on kehonsa lahjoittamista lääketieteelle, toisille kuolemanjälkeisen ekoteon tekemistä. Sedlecin ossuaari on kuitenkin todiste siitä, että ihmisten fyysisten jäänteiden hyödyntäminen ei ole uusi trendi, vaan ajassa elävä ja muutoaan muuttava ilmiö. Se on myös todiste siitä, että ihmisen kuollessa kehon kantamat merkitykset muuttuvat, mutta eivät katoa. Kaipa voisi jopa sanoa, että kuoleman jälkeen ihminen saa kuin saakin uuden elämän.

Kaisa Suokas

HAASTATTELUSSA
USKONTOTIETEEN UUSI
PROFESSORI TERHI UTRIAINEN

Henkilökuva

Terhi Pepita Utriainen

Perhe Karjalan evakkoja. Uusperhe Pohjanmaalta kotoisin olevan miehen kanssa. Perheeseen kuuluu neljä lasta. Kaksi omaa ja kaksi miehen lasta. Omat muuttaneet jo pois kotoa.

Perheeseen kuuluu lisäksi kaksi kissaa Sissi ja Katra. Katra-kissa on saanut nimensä Star Trekistä, jonka kova fani lapsi on. Katra tarkoittaa sielua.

Asuu Vantaalla. Työasunto Turussa. Mummola Muuramessa.

Tutkimus

Kuka on esikuvasi?

Naisantropologipioneerit ovat esikuvallisia. He ovat lähteneet rohkeasti kentälle, vaikka se on monen omana aikana ollut naisen sosiaaliselle asemalle vaikeaa. Heidän on täytynyt olla luovia tutkiessaan sellaisia alueita, joille heillä ei normaalisti olisi pääsyä.

Mikä on ollut mielenkiintoisin kokemuksesi kentältä?

Opin ehkä eniten, kun olin suomalaisten ja venäläisten folkloristien kanssa tekemässä tutkimusta. Neuvostoliitto oli juuri romahtanut. Tutkimme pienten Aunuksen Karjalan kylien uskonnollisuutta. Siellä sai seurata kuoleman rituaaleja ja itkuvirsiä. Naiset tutkivat naisia. Oli kiinnostavaa seurata niitä eri tapoja, joilla uskonnon harjoittaminen alkoi päästä näkyvämmiin esille. Samalla oli surullista kuunnella vaikeita elämäntarinoita.

Yliopisto

Mitä haluaisit tuoda Helsingistä Turkuun?

Helsingin yliopistosta voisi tuoda tieteidenvälisiä ideointia ja kansainvälisyyttä. Sen sijaan en toisi Helsingin yliopiston viime vuosien uudistusten sekavuutta. Turku ei ole kaupunkina vielä kovin tuttu. Helsingissä meri oli lähellä kaikkialla. Rakastin sitä! Kaupunkina se on iso, mutta hallittava. Vantaalla metsä taas on lähellä.

Mitä haluaisit viedä Turusta Helsinkiin?

Turku on kaupunkina mukavan kompakti: kaikkialle voi kävellä. Lisäksi yliopistossa löytyy auttavaisia ihmisiä, mikä on todella mukavaa, kun taas Helsingin yliopistossa palvelut muuttuivat melko anonyymeiksi. Fokaus-oppiaine on mukava, sen toimivuuteen haluan panostaa. Esimieskokousten kautta oppii tuntemaan ihmisiä. Kasvokkainen kanssakäyminen on todella tärkeää.

Mitä haluaisit muuttaa yliopistokulttuurissa?

Kukaan ei hurraa kilpailuilmapiirin lisääntymiselle. Se ei minusta sovi akateemiseen vapauteen ja maailmaan. Tutkijana unelmoin tietysti, että meillä olisi aikaa ja mahdollisuuksia tutkia sitä, mitä haluamme. Myös aikaa kysellä ja kiinnostua, lukurauhaa, olla opiskelijoiden ja kollegoiden kanssa. Toisaalta kaikki muutokset eivät ole huonoja, jos niiden kautta saadaan uusia ideoita ja hyviä käytäntöjä.

Muuta

Milloin viimeksi nauroit itsellesi?

Tänä aamuna. Unitube tulee tekemään minuutin mittaisen videon siitä, mistä enkeli-kiinnostuksessa on kyse. Julkaisin aiheesta kirjankin ”Enkeleitä työpöydällä.” Oli vaikeaa harjoitella aamulla peilin edessä lyhyttä videota varten. Kyllä siinä pääsi sekä itku että nauru.

Mitä kirjaa luet tällä hetkellä?

Marjo Niemen Runebergin palkinnonkin saanut kirja Kaikkien menetysten äiti on tällä hetkellä kesken. Groteski tarina siitä kuinka nainen löytää kuolleen äidin. Luen myös Tanya Luhrmannin kirjaa When God talks back. Se kertoo siitä, miten Yhdysvaltojen evankelikaaliset tekevät Jumalasta parhaan kaverin, jonka kanssa käydään kahvillakin.

Mitä odotat tältä päivältä?

Odotan Unituben videon tekemistä valmiiksi sekä sitä, että pääsen kissojen luo.

Annika Hämäläinen & Julianna Brandt

Kuvat: Milla Talassalo

TERHI UTRIAINEN: USKONTOTIEDE JA #METOO: KOLME NÄKÖKULMAA

Eri puolilla maailmaa virisi viime talven aikana #metoo -liike, jossa erityisesti taidealojen naispuoliset työntekijät ryhtyivät kertomaan kokemukseen hyväksikäytöstä ja nostamaan esiin johtoasemissa olevien miesten asiatonta käytöstä. Yksittäiset kokemuskertomukset kutsuivat esiin yhä uusia kertomuksia ja paljastuksia. Liike levisi kulovalkean tavoin sosiaalisessa mediassa ja valtasi tilaa myös perinteisissä uutismedioissa ja ajankohtaisohjelmissa. Joinain päivinä ja viikkoina oli käytännössä mahdotonta avata mitään käyttämiään medialähteitä ilman että ensimmäisten osumien joukossa oli joku aiheeseen liittyvä uusi vihje, paljastus tai sellaisen käsitteily. Aiheen tärkeyttä harva kyseenalaisti, mutta jossain vaiheessa osa yleisöstä alkoi kaivata monipuolisempia ja analyttisempiä näkökulmia. Vähitellen niitäkin alkoi tulla – ja luultavasti näkökulmien tuotanto jatkuu pitkään.

Millaisia näkökulmia kulttuurintutkijalla ja uskontotieteilijällä voisi olla #metoo -ilmiöön tai sen esiin nostamiin kysymyksiin? Otan tässä lyhyesti esille kolme mahdollista tarkastelun kehystä. Ensimmäinen liittyy hierarkkisiin instituutioihin, jollainen

yliopistokin on. Toinen omalakisiiin tai pyhitettyihin yhteisöihin, jollaisia löytyy paljon uskontojen kentältä. Kolmas kytkeytyy uskontoon, katumusharjoituksiin, uhrin logiikkaan ja median läpäisevyyteen kulttuurissamme. Jokaiseen näkökulmaan liittyy monenlaista tärkeyttä ja kiinnostavaa dynamiikkaa ja jännitettä. Kaikkiin liittyy myös kysymys sukupuolesta. Näyttäisi siltä, että valtaosa väärinkohdelluista on naisia, jolloin feministinen tarkastelu olisi ilman muuta perusteltua. Vaikka en tarkastelussani varsinaisesti lähde liikkeelle sukupuolen kysymyksestä, se punoutuu kaikkiin näkökulmiin.

Yliopisto

Hierarkkiset instituutiot ovat alttiita monenlaiselle vallankäytölle. Yliopisto, jonka osa uskontotiede ja muut kulttuurien tutkimuksen alat ovat, on hierarkkinen ja monin tavoin kompleksinen instituutio. Yhtäältä akateemisessa oppimisen, tutkimisen ja tiedon kehossa korostetaan ja ihannoidaan tasa-arvoista yhteisöllisyyttä: kaikki opiskelijasta professoriin ovat tiedon asialla ja periaatteessa paras argumentti ratkaisee

eikä esimerkiksi asema, perinne tai arvovalta. Vaikka tiedämme, että tämä ei läheskään aina toteudu, ideaali on olemassa.

Toisaalta yliopisto on osa raadollista sosiaalista ja taloudellista maailmaa, jossa vallitsee ankara kilpailu sellaisista resursseista kuin arvosanat, asemat ja raha. Kilpailu yhtä lailla urheilussa kuin yliopistossakin voi olla tai olla olematta reilua. Silloin kun se ei ole reilua, kanssakilpailijat kamppivat toisiaan ja valtapositiioissa olevilla on houkutus käyttää asemaansa väärin. Voi lisäksi olla, että vallanalaisetkaan eivät aina ole pelkkiä pulmusia.

Ajattelen kuitenkin, että yliopistot eivät ehkä ole kaikkein pahimpia asiattoman käytöksen pesiä. Pitkän yliopistokokemuksen pohjalta arvioisin, että tänä päivänä etenkin opettajien ja opiskelijoiden keskinäisten suhteiden pelisäännöt ovat reilummat ja läpinäkyvämmät kuin ennen. On mahdollista, että naisprofessorien määrän kasvukin on joltain osin vaikuttanut tähän. Myös opiskelijoiden kynnys tuoda esille kriittisiä kysymyksiä on monella tavalla madaltunut. Yliopistoilla on lisäksi toimintaohjeita asiattomuutta varten. Turun yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vuodelta 2017 asettaa nollatoleranssin häirintään puuttumiselle.

Toki #metoo -liike silti puhuttaa yliopistojen väkeä eri puolilla maailmaa. Olin talvella Zürichin yliopistossa kansainvälisessä talvikoulussa, jonka kutsutut puhujat olivat naisia eri maiden yliopistoista. Vaihdoimme hotellin aamiaispöydässä näkemyksiä siitä, näkyikö kampanja omissa yliopistoissamme ja mietimme, saattaisiko se jossain räjähtää käsiin. Kollega toisesta maasta kertoi, kuinka miesopettajat olivat alkaneet pitää työhuoneen ovea kokonaan auki vastaanottoaikana. Herkillä siis ollaan. Pitää toivoa paitsi että aiheellisia tapauksia olisi korkeintaan vähän, myös että kilpailun ilmapiiri ei houkuttelisi ketään väärin syytöksiin.

Omalakiset ja pyhitetyt yhteisöt

Uskonnolliset yhteisöt ovat monessa mielessä kiinnostavia esimerkkejä yhteisöistä yleisemminkin. Uskontososiologia on perinteisesti jaotellut uskonnollisia yhteisöjä esimerkiksi eriasteisesti yhteiskuntaan sopeutuviksi, jolloin janan toisesta ääripäästä löytyvät lahkot ja kultit, jotka eristäytyvät laajemmasta yhteiskunnasta omalakisiksi saarekkeikseen. Jotkut eristäytyvistä yhteisöistä ryhmittyvät vahvan ja karismaattisena pidetyn johtajahahmon ympärille, ja joskus

tällaiselle johtajalle kertyy moninaista valtaa jäsenten elämään. Tilanne voi ääritapauksissa johtaa siihen, että johtaja (tai johtavien joukko) antaa itselleen oikeuden käyttää eri tavoin hyväkseen seuraajiaan.

Hyväksikäyttö voi olla taloudellista, psyykkistä, sosiaalista, ruumiillista tai seksuaalista tai jopa näiden yhdistelmää. Se voi olla satunnaisempaa tai järjestäytyneempää. Räikeydeltään eriaisteisia esimerkkejä löytyy monien uskontoperinteiden sisältä. Valikoima sisältää niin hetero- kuin homoseksuaalista hyväksikäyttöä.

Yksi räikeä esimerkki on lasten ja nuorten – poikien ja tyttöjen – hyväksikäyttö katolisessa perinteessä. Se nousee esille usein ja on ollut tapetilla jo kauan ennen #metoo-liikettä. Ilmiötä on käsitelty myös tutkimuksissa; on muun muassa tarkasteltu sitä, millaisia vammoja ja epäluottamusta tällainen hyväksikäyttö voi jättää. Myös hyväksikäytettyjen myöhempää uskon- tosuhdetta on tutkittu. Tämä ilmiö eroaa sikäli monista eristäytyneistä yhteisöistä, että kyse on yhteiskunnan hyväksymästä valtavirtaisesta uskonnosta.

Yhden tärkeän tutkimuspuheenvuoron antaa Kentin yliopiston uskontotieteen professori Gordon Lynch kirjassaan *The Sacred in the Modern World*. Kirja käsittelee pyhän muutosta modernissa yhteiskunnassa kahden eri tapaustutkimuksen yhteydessä, joista toinen on katolinen 1800-luvun lopulla perustettu koulukotilaitos Irlannissa. Koulukodit olivat kirkon ylläpitämiä työ- ja kurituslaitoksia etenkin avioliiton ulkopuolella syntyneille, köyhille

tai pikkurikoksiin syyllistyneille lapsille ja nuorille. Järjestelmän oli toiminnassa 1980-luvulle asti huolimatta siitä, että tietoa sen piirissä toteutetuista julmuuksista aika ajoin nousikin esille.

Lynch pohtii kulttuurisosiologisen teorian valossa, että järjestelmän tuomitsemiseen tarvittiin valtava sosiaalisen ja kulttuurisen sensitiivisyyden muutos. Tuota muutosta on mahdollista kutsua pyhän muutokseksi. Kirkko oli niin pyhä, koskematon ja yhteisesti hyväksytty arvo, että sen integriteetti nostettiin miltei aina tärkeämmäksi kuin lapsen ruumiin ja miehen koskemattomuus. Valtion tukema uskonnollisen instituution pyhyys legitimoivat lapsille tehdyt vääryudet ja kesti 2000-luvulle ennen kuin sen uhrien kärsimykset oikeutettiin.

Vähitellen, ja pitkän sinnikkään työn tuloksena, laiva kuitenkin kääntyi ja suuren yleisen eettinen tietoisuus muuttui siten, että lapsen integriteettiä ei enää ollut sallittua loukata uskon nimissä. Ja vaikka sitä yhä edelleen tapahtuu, ja sitä voidaan edelleen katsoa läpi sormien niin katolisen kuin monen muunkin uskonnon parissa, asialla ei enää ole samanlaista laajaa hiljaista hyväksyntää.

Sanomattakin on selvää, että niin lapsiin ja nuoriin kuin aikuisiinakin kohdistuvaa väärinkäytöstä on tapahtunut ja voi tapahtua myös muissa kuin uskonnollisissa yhteisöissä tai instituutioissa. Yhtä lailla on selvää, että kaikissa uskonnollisissa yhteisöissä sellaista ei tapahdu. Uskonnoilla on kuitenkin ollut erityinen autonomia monessa

yhteiskunnassa. Muutoksessa on kyse siitä, että uskonnot ovat nykyisin yhä enemmän alisteisia maalliselle lainsäädännölle ja yleiselle moraalitajulle. Samantapainen moraalitajun ja herkkyyden muutos sen suhteen, mitä esimerkiksi taiteen pyhyydellä on mahdollista ja sallittua legitimoida, on nähtävissä myös #metoo -liikkeen tavoitteena.

Tunnustaminen, syntipukki ja media

Viimeinen näkökulmista suuntaa huomion uskontojen piirissä harjoitettuihin tunnustus- ja katumuskäytäntöihin sekä syntipukki-uhrin logiikkaan. Lisäjännitettä näihin syntyy siitä, mitä käytännöille voi tapahtua median läpäisemässä maailmassa. Tässäkin uskonto toimii linssinä, jonka kautta voi tarkastella yleisempää kulttuurista ja yhteiskunnallista ilmiötä.

Tärkeä uskontojen toiminnallinen muoto ovat rituaalit. Rituaaleja on monenlaisia ja moneen tarkoitukseen, mutta yksi niiden alalaji ovat puhdistamisen, tunnustamisen ja katumisen rituaalit. Kuten antropologi Mary Douglas ja moni tutkija hänen jälkeensä on osoittanut, ihmiset tapaavat herkästi erotella puhtaina ja likaisina pitämiään asioita toisistaan ja luoda näin järjestystä maailmaan. Filosofi Paul Ricour on puolestaan kirjoittanut siitä, millä tavoin kokemus pahasta voidaan ymmärtää joko ikään kuin ulkoisemmin likana ja tahrana tai sitten vähän sisäisemmin syyllisyytenä tai syntinä.

Kumpaankin jäsennykseen – likaan tai

syyllisyyteen – on kehittynyt rituaalisia keinoja pahan poistamiseksi. Katolinen rippi ja lestadiolaiset hoitokokoukset ovat esimerkkejä sellaisista puhdistamisen rituaaleista, joissa ajatellaan, että yksilö voi ja hänen tulee tunnustaa tekemänsä tai ajattelemansa paha. Tunnustamisen myötä pahan käsitetään ainakin osittain poistuvan, minkä jälkeen elämä voi jatkaa jokseenkin entiseen malliin.

Filosofi-kirjallisuudentutkija René Girardin mukaan tällaiset rituaalit olivat alkujaan kollektiivisia uhraamisen rituaaleja. Yhteisö valitsi sopimuksen perusteella syntipukin, johon kaikki paha ikään kuin pakattiin ja jonka mukana se karkotettiin yhteisön rajojen ulkopuolelle. Syntipukki saattoi olla eläin tai ihminen ja rooliin saattoi joutua joko syyllinen tai viaton.

Sekä tunnustaminen ja katuminen että syntipukkilogiikka ovat sellaisia asetelmiaan yksinkertaisia ja samalla draamaattisia kerronnallisia aihelmia, joihin media mielellään tarttuu, kuten esimerkiksi media-antropologi Johanna Sumiala on kirjoittanut. Ihmiset kerääntyvät tällaisten mediarituaalien ympärille kuin leiritulen ääreen.

#metoo -liikkeen yhteydessä monet ovat oman käyttöliittymänsä loimotukseen nauliutuneina seuranneet lukuisia kaltoin kohdeltujen ja hyväksikäytettyjen kokemuskertomuksia. Olemme myös kuulleet toistuvia vaateita hyväksikäyttäjien julkisesta ripittäytymisestä. Lisäksi olemme saaneet seurata erilaisia arvioita siitä, miten hyvin tai huonosti ripittäytymisen julkinen

performanssi toteutui. Jos hyväksikäyttäjän ripittäytyminen ei vaikuta yleisöstä (tai yleisön edustajista, kuten psykologian ja viestinnän ammattilaisista, joita on kutsuttu analysoimaan suoritusta) aidolta, vaarana on joutua tunnustuksen tekijästä syntipukin rooliin ja saada ainakin väliaikainen karkotus yhteisöstä.

Näissä mediarituaalissa voikin olla yhden sijasta kaksi uhria: alkuperäisen väärinkäytöksen kokija-uhri sekä median rippituoliin istutettu tekijä-uhri. Näistä syntyy kaksi hyvin erilaista uhritarinaa ja paljastuu kaksi erilaista jäsennyttä sille, mitä voimme ymmärtää uhrilla. Jälkimmäisen kohdalla liittämättäin asettuu joskus myös kaksi vähän erilaista versiota puhdistamisen rituaalista: yhtäältä tunnustaminen ja katumus ja toisaalta, jos tämä ei riitä tai onnistu, syntipukin karkotus. Kaikki nämä tarinat ja rituaalit ovat raaka-ainetta ja käyttövoimaa rituaalinomaisesti pyörivälle medialle, joka voittaa volyymissään ja leviävyydessään mennessä tullen kyläyhteisön tai pikkukaupungin tiedotuskanavat.

Näkökulmien summausta

#metoo -liike oli tullakseen ja tuli. Se nosti esille tärkeitä kysymyksiä sukupuolista, vallasta ja hierarkkisista instituutioista, eikä se tehnyt tätä yhtään turhan aikaisin. Sen lisäksi se muodostui esimerkiksi median mahtavasta voimasta rakentaa todellisuutta. Kulttuurintutkijalle ja uskontotieteilijälle liike ja sen kytkennät sosiaaliseen, kulttuuriin ja kommunikatiiviseen ympäristöönsä

näyttäytyy monikollisena, kompleksisena ilmiönä. Liikkeen osoittamien hierarkkisten instituutioiden piiriin lukeutuu myös yliopisto, joka on sekä reilun kilvoittelun kenttä että joskus myös raadollisen kilpailun ja epäreilun vallankäytön areena. Uskontotieteilijä myös tuntee omalakisten instituutioiden ja karismaattisen johtajuuden sekä legitimoivan pyhävoiman historiaa ja niihin kytkeytyvien väärinkäytösten mahdollisuuksia. Uskontotieteilijä voi toisaalta joskus myös nähdä esimerkkejä näiden pyhien rakenteiden muutoksista. Lisäksi uskontotieteen työkalupakista löytyy esimerkiksi kerronnan ja rituaalien tutkimuksen välineitä, joiden avulla median #metoo -liikkeeseen tuomiin lisäkierroksiin on mahdollista luoda jännitteisiäkin näkökulmia

Kirjallisuutta:

Douglas, Mary 2000. *Puhtaus ja vaara: Rituaalisen rajanvedon analyysi*. Vastapaino, Tampere.

Girard, René 2005. *Violence and the Sacred*. Continuum, London.

Lynch, Gordon 2012: *The Sacred in the Modern World: A Cultural-Sociological Approach*. Oxford University Press, Oxford.

Sumiala, Johanna 2010. *Median rituaalit: Johdatus media-antropologiaan*. Vastapaino, Tampere.

Ricoeur, Paul 1967. *Symbolism of evil*. Harper & Row, New York.

“JOSSAIN ON AINA PERJANTAI” - PAHEIDEN TÄYTTÄMÄ KUTURETKI JYVÄSKYLÄSSÄ

Valtakunnallinen kattojärjestömme Kulo kokosi taas kulttuurintutkijat ympäri Suomea yhdeksi viikonlopuksi yhteen jokasyksyisen Kuloseminaarin merkeissä. Tänä vuonna seminaari kulki nimellä Turmelluksen tiellä - paheet kulttuurintutkimuksellisesta näkökulmasta. Armaasta ainejärjestöstämme oli mukana kuusi osallistujaa, joista suurin osa (mukaanlukien allekirjoittanut) matkasivat läpi yön uhmaten sääolosuhteita. Automatkamme oli ikimuistoinen, sillä harvoinpa sitä saa laulaa sydämensä kyllyydestä Toton Africaa lumisateessa jossain päin Keski-Suomea! (Oispa ollut kaljaa.) Kun lopulta pääsimme Jyväskylään ja majapaikkoihimme, kello oli jo yli puoli kolme, enkä ole koskaan ollut kiitollisempi ohuesta patjasta puolitutun luona. Tästä huolimatta seuraava päivä vierähti kahden tunnin yönillä seminaaria valmistellessa ja kuunnellessa.

Seminaarin keynote-puhujana oli Antroblogistakin tuttu etnologian dosentti Jukka Jouhki, jonka esitys käsitteli pokerin paheellisuutta. Seminaarin aiheet liikkuivat niin menneisyydessä, tulevaisuudessa kuin nykypäivässäkkin. Saimme tietää

Jyväskylän paheellisesta menneisyydestä, johon kuului merkittävänä osana salakapakat ja viinanjuonti, (joka taas oli merkittävä osa kuturetkeämme,) naisten pukeutumisesta 1960-luvulta nykypäivään sekä talonpoikaisten hyveistä ja paheista 1800-luvun sanomalehtikirjoituksissa. Eniten keskustelua herättäneet aiheet olivat huonon naisen myytti kaupallisen seksin näkökulmasta, josta puhuttiin vielä seminaarin jatkoillakin, sekä terveellisen syömisen representaatiot kahdessa suomalaisessa hyvinvointiblogissa, josta taas riitti juttua vielä NEFA-Jyväskylän vuosijuhlilla. Näiden lisäksi päästiin humanisteille ehkä vähän vieraampaan aiheeseen, kun Kulon entinen puheenjohtaja kertoi tekoälystä, ihmisestä sekä kulttuurista. Aiheita sekä puhujia oli siis laajalta skaalalta - osa puhujista oli jo konkareita, kun toisille tämä oli ensimmäinen kerta.

Kulon hallituslaisena sain osakseni vastuuta myös seminaarin valmistelusta. Automatalla pääsin askartelemaan nimilappuja ja seminaaripäivänä avaamaan skumpapulloja. Kahden tunnin yönillä tämän suurempia vastuutehtäviä en olisi uskaltanut ottaakaan hoitaakseni. Seminaarivieraita

oli nelisenkymmentä jokaisesta Kulon kaupungista: Jyväskylätä, Turusta, Oulusta, Joensuusta sekä Helsingistä. Maakuntarajat eivät kuitenkaan rakkauttamme rajoittaneet, sillä sinä viikonloppuna olimme yhtä suurta kulttuurintutkijaperhettä.

Seminaarin jatkoja juhlimme Jyväskylän Joukkilassa, Kortepohjan Lillukka-nimisessä vapaa-ajantilassa. Vaikka Lillukasta puutuiikin Keltsin charmi, rosoisuus ja hiiret, bileet olivat melkein yhtä hurjat kuin meidän humanistiluolassamme. Turkulaiset edustivat hyvin kutulaisten bileitä aloittamalla pullonpyörityksen, tanssimalla villisti Toton African tahtiin sekä tutustumalla ennakkoluulottomasti muiden kaupunkien kulttuurintutkijoihin. Jatkoilla oli myös jotain, mitä olen aina halunnut kokea Keltsillä, nimittäin karaoke! Mikä olisikaan parempaa, kuin laulaa epävireisesti rakkaiden ystävien kanssa Ukkometsoa illan jo pimetessä Sirkkalan syövereissä. (Okei, keksin tältä istumalta ainakin kolme asiaa, jotka olisivat parempia kuin tämä, mutta ymmärtänette pointtini.)

Seuraava aamu valkeni liian aikaisin, mutta nestehukkaisina ja hivenen pahoinvoivina lähdimme Kulon sääntömääräiseen syyskokoukseen. Kokous sujui loistavasti, sillä kaikki kokoukseen päässeet kutulaiset saivat jotain mukavaa tehtävää Kulon parissa ensi vuodelle! Olen ylpeä meistä!

Lauantai-iltana oli vielä vuorossa NEFA-Jyväskylän ihanan lämminhenkiset ja intiimit 45-vuotisvuosijuhlat. Näimme perinteikkään kaaritanssin, kuulumme puheita nefalaisuudesta sekä lahjoimme jyväskyläläisiä Jaloviinalla ja kutukondomeilla, joita etsittiin yön pikkutunneilla. Lahjat siis taisivat olla mieluisia. Ilta jatkui riehakkaissa merkeissä, kun päästiin taas karaoken ja männävuosien kovimpien tanssihittien pariin. Tutustuimmepa myös NEFA-Jyväskylän omaan perinteeseen, johon hämärien muistikuvieni mukaan liittyi Freestyler, piiri sekä kovaa bailaamista. Seuraavana aamuna nautimme silliaamiaista vointimme mukaan.

Kaiken kaikkiaan viikonloppu oli erittäin onnistunut. Oli ihana nähdä Kulo-perhettäni pitkästä aikaa, kuulla kiehtovia seminaariesityksiä ja muistaa taas, miksi olen aikoinani valinnut kulttuurintutkimuksen ja uskontotieteen. Vaikka en ole vieläkään täysin toipunut kuturektestä, odotan jo innolla seuraavaa. Ensi vuonna seminaaria vietetään hieman lähempänä, isool kirkkool, Hesois. Toivottavasti nähdään siellä!

Heidi Isohanni

KULO, MITÄ, HÄH?!

Kulo ry on kulttuurintutkimuksen alojen valtakunnallinen kattojärjestö, johon tällä hetkellä kuuluu seitsemän eri järjestöä viidestä eri yliopistosta. Tarkoituksena on koota eri alojen opiskelijat yhteen, verkostoitua, lisätä kulttuurintutkimuksen tunnettuutta Suomessa sekä ottaa kantaa koulutuspoliittisiin asioihin. Kulo järjestää vuosittain kevätekskursion ja syksyllä seminaarin, jossa käsitellään tiettyä aihetta kulttuurintutkimuksellisesta näkökulmasta. Tulevaisuudessa Kulo pyrkii järjestämään enemmänkin kulttuurintutkijoita kiinnostavaa ohjelmaa, kuten työelämäwebinaareja sekä yhdistämään järjestöjen välistä yhteistyötä. Kattojärjestömme kautta olemmekin päässeet tutustumaan paremmin helsinkiläisiin kollegoihimme, joiden kanssa olemmekin viettäneet hauskan illan, jos toisenkin!

SOSIAALISESTI YLLÄPIDETTY HUIJARISYNDROOMA

Yliopistossa opiskelu ei ole ollut vaikeaa. Vaikeinta on ollut tasa-painotella akateemisen ja ei akateemisen maailman välillä. En ole oikein sisäistänyt sitä faktaa, että tilastoiden valossa olen tehnyt juuri niin kuin ei pitäisi. Olen päässyt yliopistoon, vastoin sitä jo ala-as-teelta alkanutta uskottelun polkua, että sinne menevät vain ne muut. Ne fiksut, erityisen lahjakkaat ja rikkaat. Olin poikkeus, kun itsepäisesti lähdin lukioon. Olin pettymys, kun kaikista paremmista neuvoista huolimatta lähdin yliopistoon opiskelemaan jotain, jota läheiset eivät ymmärrä.

Suvulle on tärkeää, että asioista on konkreettista hyötyä. Jopa kandistani kysyttiin, mitä hyötyä siitä on maailmalle. Toki saman taustan omaavana oma motivaatio tutkimukselle on tiedon lisääminen, mutta opinnäytetyön perimmäinen tehtävä on oppia. Sukulaisille se ei aina riitä. Koen usein vaikeaksi yrittää sanallistaa sukulaisille sitä hyötyä, jota akateemisella tutkimuksella ja koulutuksella on. Lähinnä siitä syystä, että koen vastaanoton olevan jo valmiiksi halveksuvaa. Koen, että halveksunnan kohteen tulisi saavuttaa jotain ylimaallisen merkittävää, ennen kuin vastauksella olisi

painoarvoa. Ei sähköasentajaksi opiskelevan näytöistä kysytä: ”Mitä hyötyä siitä on?”

On vaikeaa matkata kotiin, sinne missä akateemisuus on vain hyödytöntä kirjojen lukemista ja ylimielistä pyrkymistä kaukana oikeista ihmisistä. On vaikeaa yrittää peittää epämurkuvuuttaan kahvipöydässä, jossa kaiken maailman dosentit ovat halveksunnan kohteena, vaikkei aina ole ihan selvää keitä he edes ovat.

Yhtä vaikeaa on olla akateemisessa maailmassa, jossa kokee olevansa aivan liian duunari. Koen itseni ulkopuoliseksi taustani takia, vaikka samaan aikaan koen kuuluvani juuri tänne. Rakastan sitä mitä opiskelen ja uskon sen tuomiin mahdollisuuksiin hetkittäisten epärointienkin keskellä.

Olen törmännyt myös muiden akateemikoiden taholta halveksuntaan omaa alavilintaani kohtaan. Heidän silmissään se on vaikuttanut ajan hukkaan heittämiseltä ja juuri duunariakateemikon valinnalta. Välillä pohdinkin, että olisiko sittenkin pitänyt valita joku toinen polku ja ruveta juristiksi tai lääkäriksi, koska sillä olisi mahdollisesti ansainnut paikkansa jossain. Ei tarvitsisi sietää niitä tuuhauksia, joita opintoni

Kandia tehdessäni saamani tuki rajoittui yhteen lauseeseen: ”Voiko sen uusia, jos se epäonnistuu?”

aiheuttavat perheessäni. Niitä, jotka kertovat, että opiskelen vain pitkän kaavan mukaan työttömäksi, vaikka joku niin kutsuttu perustyö olisi ollut paljon parempi alun alkaenkin.

Kamppailen lähes joka päivä niin kutsutun huijarisyndrooman kanssa. Valintani takia koen itseni liian duunariksi yliopistomaailmassa ja liian akateemiseksi sukuni parissa. Opintojani ei ymmärretä, eikä niitä tueta. Kandia tehdessäni saamani tuki rajoittui yhteen lauseeseen: ”Voiko sen uusia, jos se epäonnistuu?” Olen kokenut, että taustani takia minun täytyy yrittää ja näyttää kahta kauheammin, että minusta on yliopistoon. Minun täytyy menestyä ja onnistua opinnoissani koko ajan tai lopettaa. Minun täytyy todistella kaikille, että pystyn, vaikka pieninkin epäonnistuminen on merkki siitä, että olen liian isoissa saappaissa.

En vieläkään ole ymmärtänyt keitä ne niin kutsutut paremmat ihmiset ovat. En ole vieläkään tavannut niitä muita, niitä, jotka ovat kaikkia muita kaikessa aina huomattavasti parempia, niitä, joille elämä vain hymyilee.

En usko, enkä suostu uskomaan niin kutsuttuihin parempiin tai huonompiin ihmisiin. Siitä huolimatta sisälläni itää se pelottava ajatus, että sittenkin vastoin kaikkea sitä itsepäistä uskoani, olenkin ihan paska, ja kohta sen huomaavat kaikki.

Pohdin usein mielessäni sitä, kuinka monta lahjakasta lasta ja nuorta jättää haaveensa toteuttamatta vain siksi, että se ei ole sosiaalisesti hyväksyttävää perhetaustan takia. Tämä pätee molempiin suuntiin, sillä on varmasti yhtä vaikeaa lähteä akateemisesta perheestä ja suvusta ”vain” ammattikouluun. Uskon kuitenkin, että vanhempien tarkoitus on hyvä.

Voisimmeko jo ymmärtää saman, jonka venäläiset ovat ymmärtäneet junnujalkapallossa: lahjakkuus ei katso vanhempien tilin saldoa.

Annika Hämäläinen

MITEN NOUDATTAÄ ZERO WASTEÄ

Jos tarkkoja ollaan, käyttäisin mieluummin termiä Low Impact Movement. Molemmissa on kysymys liikkeistä, mutta omasta mielestäni Low Impact Movement on tässä ajassa realistisempi. Nykyisessä maapallon ja kulutuksen tilanteessa on mahdotonta elää täysin jätteettömästi, joten siksi nimitys Zero Waste on harhaanjohtava. Se on kuitenkin tehnyt läpimurtoaan ja painottanut tunnettavuuttaan. Molemmissa liikkeissä on kuitenkin sama päämäärä – tuottaa mahdollisimman vähän jätettä. Välillä, tai aika useinkin, maailmantuskissa tuntuu, että maailma hukkuu suoraan sanottuna paskaan ja kyseenomaiset liikkeet ovat sille vastavoima. Lisäksi ainakin minulle ne ovat esimerkkejä siitä, miten ihmiset voivat vaikuttaa suoraan asioihin. Monesti kuulee puhuttavan siitä,

miten yhdestä muovipillistä kielräytyminen ei vaikuta kokonaiskuvassa mitään. Vaan vaikuttaapas, olemme varmaan kaikki tai useimmat nähneet niitä järkyttäviä kuvia, joissa rannat täyttyvät muoviroskasta ja kilpikonnat tukehtuvat muovipilleihin. Aatteet ja liikkeet ovat aina lähteneet jonkun pienen joukon sisällä ja sitten levinneet, niin on myös Zero Wastessa – sen aloitti, tai ainakin teki tunnetuksi ja sanallisti Bea Johnson, saksalainen äiti, joka viisi henkisen perheensä kanssa tuottaa vain pienen roskapurkillisen jätettä vuodessa. Johnson on myös kirjoittanut kirjan Zero Waste Home sekä pitää elämäntavastaan suosituttua blogia.

Suomessa on hyvä kierrätysjärjestelmä. Esimerkiksi tänä vuonna on lain mukaan jokaisessa taloyhtiössä oltava muovijäteastia. Kuitenkin faktana on myös se, että Suomessa

vain 1/3 muovista menee uusiokäyttöön, muut poltetaan. Kierrättäminen on oikein ja hyvä ajatus, mutta optimaalisinta ekologisesti sekä kestävästi olisi kiertotalous, jossa jätettä ei syntyisi ja tuotteen elinkaari kulkisi ikään kuin kehää.

Miten ottaa sitten Zero Wasten ensiaskelia? Ensimmäisenä tulee muistaa se, että kyseessä on prosessi, joka tapahtuu pikkuhiljaa. Olemassa olevat käyttöesineet kannattaa kuluttaa loppuun tai sitten keksiä niille uusia käyttötapoja. Jos on taitava käsistään, monia juttuja kannattaa valmistaa myös itse, esimerkiksi vanhoista t-paidoista voi tehdä kestotiskirättejä, kangaskasseja, kestopanulappuja jne. Zero Wasten kulmakivenä on tavarat, joiden käyttöikä on pitkä ja kestävyys varmaa. Kertakäyttöisyydestä syntyy erittäin paljon jäteongelmia ja esimerkiksi ”fast-fashion” muoti on iso maapallomme murheenkryyni sekä saastuttaja.

Yksi erittäin suuri kulmakivi on se, että pohtii omia tarpeitaan ja valintojaan kulutuksen suhteen. Usein itse liitän päässäni zero weistaamisen myös minimalismiin, mutta tätä miellelyhtymää eivät kaikki tietenkään allekirjoitaa. Yhdellä laadukkaalla asialla pärjää vain paljon pidemmälle, kuin monella kertakäyttöisellä.

Muotiin liittyen omien vaatteiden materiaaleja voi pohtia kriittisesti, kestävä muoti (ei vielä) ole opiskelijan kukkarolle sopivaa, mutta yksi sijoitus on pitkäikäinen. Myös vaatteiden huoltamiseen kannattaa panostaa, eikä vain ostaa uutta tilalle. Kuluttaminen on äänestämisen mekanismi tuotannolle ja tekijöille. Kun ostamme tuotteen viestimme samalla, että tätä haluamme lisää niin laadun, hinnan kuin työntekijän olosuhteidenkin osalta.

Haluan tähän loppuun listata muutaman ehkä omaan elämäni parhaimmat Zero Waste -vaihdot. Ensimmäisenä sanoisin

The greatest threat to our planet is
the belief that someone else will save it.
-Robert Swan

uudelleen käytettävän juomapullon, omani olen ostanut Partioaitasta ja se on ruostumatonta terästä bambukorkilla, jolloin se ei sisällä yhtään muovia (toinen aihe, josta voisin puhua päiviä). Toinen on Safety Razor eli ruostumattomasta teräksestä valmistettu sheiveri, höylä. Sellaisia, joita ainakin minun vaarini joskus käytti. Ihmisille keillä on menkat, suosittelen kuukuppia tai kestositteitä. Palasaippuat ovat hyviä kaikkeen esim. hiusten pesuun, vartalon pesuun, aurinkosuojaksi, deodorantiksi ja tiskiainepalaksi. Ne tulevat yleensä pienessä pakkauksessa tai joskus ihan ilman mitään pakkausta. Kestohedelmäpusseja sekä kangaskassit ovat myös arkeni suurimpia pelastuksia. Laittelen kankaisia hedelmäpussejani aina kangaskassieni sisälle valmiiksi kauppareisua varten, jotta unohtaisi niitä.

Aina ottaessani esiin oman elämäntapani, jonka aloitin maaliskuussa ensin muovitomuudesta innostuneena Muoviton maaliskuun haasteen aikana, ihmiset haluavat tietää miten kaupassa käyminen sujuu? Kaupassa käyminen tuottaa päänvaivaa,

mutta ainakin aina yritän valita ei-muovisia pakkausvaihtoehtoja. Lidlistä saa myös omaan pussiin esimerkiksi paistopisteen tuotteita ja vihanneksia sekä hedelmiä. Kesäisin tori on loistava paikka löytää kaikkia tuotteita irtona. Kupittaan Cittarilla on myös kuivatuotteita kuten kikherneitä ja linsejä irtomyyntissä. Totta kai voi myös vierailla Punnitse ja Säästä sekä Its Pure- liikkeissä.

Haluan lopuksi todeta sen, että minun kanssa voi aina tulla juttelemaan näistä aiheista ja olen juuri liittynyt Zero Waste Finland -järjestöön puuhaamaan juttuja. Toivon, että saadaan innostettua paljon porukkaa mukaan. Koska, omasta arjesta kaikki lähtee ja niistä pienistä teoista arjessa syntyy suuren suurin juttuja.

*Julianna Brandt,
kansatieteestä kandidiksi
valmistunut sekä ikuinen
kulttuurien tutkija sielultaan.*

TUTKIJAT, TUOTTAJAT JA MITÄ NÄITÄ NYT ON

Sain tänä syksynä päätökseen Turun yliopiston puolella uskontotieteen kandidatutkintoni, eli valmistuin vihdoin kandidaatiksi usean vuoden vitkuttelun jälkeen. Omaan opintopolkuuni on kuulunut niin vaihto-opiskelua, järjestötoimintaa kuin e-tenttien kanssa sähläämistä. Päätin suoraan maisterivaiheeseen siirtymisen sijaan lukea itseni välissä ammattikorkeakoulun puolella kulttuurituottajaksi. Tämän hullun idean sain itseasiassa vaihdossa ollessani viime keväänä, ja pääsykokeisiin jouduinkin matkaamaan melko kaukaa aina Tšekistä asti. Onneksi edes takaisin lentämiseen käytetyt rahat eivät menneet hukkaan, kun kesäkuussa sain kuulla tulleetni hyväksytyksi Humakin kulttuurituottajalinjalle.

Asia, joka yhdistää kulttuurintutkijaa ja kulttuurituottajaa on se, että omaa koulutusta ja asiantuntijuutta joutuu aina selittämään. Jokainen uskontotieteilijä, folkloristi ja kansatieteilijä tietää miltä tuntuu, kun annetaan parin lauseen verran aikaa lähteä avaamaan oman tieteenalan monimutkaisia kerroksia asiaan perehtymättömille. Itselleni kummankin koulutukseni merkityksellisyys

ja erityisyys on selvää, mutta se, kuinka sanallistaisin ne toisille, vaatii markkinointitaitoa.

Tässä vaiheessa lienee tarpeellista selventää kulttuurintutkijoille mitä kulttuurituottaja tekee. Tuottaja-nimikkeellä toimivia henkilöitä löytyy monilta eri toimialoilta. Kulttuurituottaja voi toimia paitsi millä tahansa kulttuurin osa-alueella, myös toimialojen välissä ja yrity maailmassa. Kulttuurituottajia toimii tuottaja nimikkeen lisäksi myös muilla nimikkeillä, esimerkiksi sisällön tuottajina, projektipäällikköinä, vastaavina tuottajina, tuotantoassistentteina, toiminnanjohtajina, kulttuuritulkkeina ja niin edelleen. Omassa koulussani omaan erikoistumiseen voi vaikuttaa itse, ja suuntautua voi juuri siihen mikä itseä kiinnostaa. Koulussamme opetetaan pääasiallisesti teatteri-, elokuva-, televisio-, radio-, musiikki-, ja tapahtumatuotantoa, mutta tiedän monia, joita kiinnostaa erityisesti jokin pieni tuotannon osa, esimerkiksi sirkustuotannot tai e-urheilu. Käytännössä tuottaja on henkilö, joka vastaa siitä, että asiat toteutuvat. Hän on henkilö, joka johdtaa projektin alusta loppuun ja pitää kaikki

langat käsissään. Kulttuurituottaja katsoo, että kulttuurin tuote on sellaisessa paketissa, että se on kuluttajalle helposti käytettävissä ja kulutettavissa.

Ammattikorkeakoulussa on yliopistoon verrattuna ollut paljon enemmän käytäntöä kuin teoriaa. Ammattikorkeakoulujen kuvauksissa käytetään usein ilmaisua ”soveltavien tieteiden opiskelu” mikä tarkoittaa sitä, että siellä sovelletaan käytäntöön jotakin, jota yliopistossa voi lukea tieteenä. Itse koen etuna, että olen ensin saanut perehtyä kulttuuriin tieteenä, jonka jälkeen olen päässyt työskentelemään sen parissa käytännössä. Humanistisia aineita lukeneena koen, että minulla on syvempi näkemys siihen mitä kulttuurituotannossa koitetaan tuotteistaa. Voin käyttää aiempaa osaamistani hyväksi, kun mietin millaista kulttuuria tässä ajassa tarvitaan ja mihin ihmiset tarttuvat.

Se mitä haluaisin kulttuurintutkimuksen opiskelijoille ammattikorkeakoulun puolelta huudella, on se että asioita kuten yritysmaailma, tuotteistaminen ja itsensä markkinointi ei pidä pelätä. Ammattikorkeakoulussa olen

joutunut ja päässyt harjoittelemaan esimerkiksi pitchaamista (idean esittelyä ja myymistä), verkostoitumista, tiimityöskentelyä, excel-taulukoita, budjetointia ja some-markkinointia. Aiemmin itseäni jännittänyt yritysmaailma on auennut aivan eri tavalla päästyäni työskentelemään start up-yritysten kanssa. Kulttuurituottajuuteen kuuluu myös hyvin oleellisesti se, että osaa selkeästi tuoda esille omaa osaamistaan ja ammatitaitoaan. Itseä saa ja pitää kehua. Tämän saisivat muistaa myös kulttuurintutkijat.

Omalla kohdallani korostan aina osaamisessani taustaani kulttuurintutkijana. Humanististen arvojen esille tuominen on jotakin, joka kiinnostaa myös humanistisen tiedekunnan ulkopuolella, ja humanismi ylittääkin toimialarajat kevyesti. Kulttuuri on lopulta juurikin jotakin, jota ihmiset tekevät toisilleen ja toistensa kanssa, ja juuri sen ytimeen kulttuurintutkimus tarttuu.

Kaisa Suokas

KANDIAHDISTUS

Kandiseminaarin alkaessa olin intoa täynnä. Halusin tehdä tutkimuksen, joka avaisi ovia työuralle ja jonka avulla olisi helppo siirtyä tekemään gradua, joka muuttaisi elämäni. Aihetta ei vielä kunnolla mielessäni ollut, mutta oletin, että sepä sitten napsahtaa päähän, kun on sen aika. En halunnut pakottaa tai tehdä liikaa ajatustyötä sen eteen, vaan uskoin kohtalon, jumalien tai kissan tuovan idean päähäni.

No toisin kävi. Kurssin alkumetreillä alkoi ahdistaa, koska en keksinyt mitä alkaisin tutkimaan. Päähäni ei tullut tarpeeksi hyvää aihetta, johon viitsisin uhrata seuraavan vuoden. Kandin piti mullistaa maailmani. Halusin tutkia kaikkea ja en mitään. Kuitenkin syyskuu eteni lokakuuhun ja aihe

oli pakko valita. **PAKKO.** Valitsinkin, ja olin innoissani siitä noin kolme päivää. Alkoi vituttaa, koska tiesin, ettei se minua oikeasti kiinnosta. Jatkoin joka tapauksessa, koska en viitsinyt enää perääntyä.

Siirryttiin itse tekemiseen. Ensimmäisenä hommana oli alustava sisällysluettelo. Toiset vaikuttivat olevan jo todella perillä omasta jutustaan, kun taas minä en edes uskonut siihen mitä tein. Toisena tehtävänä oli puolestaan tutkimuskirjallisuus. Toiset haalivat taustakirjallisuutta omasta aiheestaan, minä haalin ympäripyöreitä teoksia etnografiasta kenttätutuksesta. Kolmantena oli tutkimussuunnitelma. Toiset esittelivät tutkimussuunnitelmiaan, minä yhdyin joukkoon puolivillaisesti ja kerroin, mitä voisin tutkia, jos tutkisin ja miten tutkisin, jos tutkisin.

Tuntui väkinäiseltä, teennäiseltä ja ahdisti enemmän. En halunnut tehdä sitä.

Välillä ”lintsasin” seminaarikertoja, koska en vain kyennyt. Lokakuu oli vaihtunut marraskuiksi, enkä ollut periaatteessa tehnyt mitään. Ahdistuksen ikävä möykky puristi sisäelimiäni joka kerta, kun tuli puhetta kandista. Ystäväni, tuttavani ja kuka tahansa kenen kanssa juttelin asiasta, sanoivat, että en saisi stressata liikaa. ”Kandi on vain kandi. Kukaan ei tule oikeasti lukemaan sitä. Ei oo niin iso juttu”. Minulle se oli. Sen täytyi olla hyvä ja uraovia avaava. Sen täytyi viedä johonkin. Oh how naive one can be.

Lähdin joululomalle. Junassa istuessani avasin sähköpostin, jonne oli tullut viesti kandiohjaajalta: raakaversio työstä olisi pitänyt jo palauttaa. Minulla oli kasassa epämääräinen joukko kysymyksiä, kenttäpäiväkirjaa ja pohdintaa tutkimuskirjallisuudesta. Minulle se oli edelleen kasa paskaa, jota en halunnut kenenkään näkevän. Ahdisti jälleen. Samalla hetkellä tein päätöksen. Vaihdoin aiheen toiseen. Olin miettinyt aiemmin syksyllä toista aihetta, mutten ollut kuitenkaan tarttunut siihen. Kirjoitin junassa ohjaajalle viestin pahoittelujen saattelemana. En avannut lomalla kertaakaan sähköpostia, koska ylläri pylläri, AHDISTI. Luulin, että olin tehnyt maailman suurimman rikoksen. Harkitsin yliopiston lopettamista, takaisinmuuttoa maalle ja helluntailaiseksi kääntymistä.

Joulukuun lopulla sähköposti oli pakko avata ja kohdata sen langettama tuomio. ”Asia ok, olihan sekin sinun aiheesi,” minulle vastattiin. Tuntui, kuin kuukausia

kestänyt kidutus olisi tullut päätökseen. Rupesin kirjoittamaan. Tekstiä syntyi itsestään, kirjoja oli mielekästä etsiä ja ihana lukea. Aiheen teoriat kiinnostivat, aikaisempi tutkimus kiinnosti, oikeastaan kaikki siinä kiinnosti. Kirjastossa vietetty aika kymmenkertaistui ja olin innoissani. Halusin tutkia ja lukea lisää ja lisää. Mentaliteettini oli myös muuttunut. Ei työn tarvitse olla täydellinen, kunhan nyt saan sen tarvittavat 15-20 sivua kasaan ennen toukokuuta. Periaatteessa luovutin, hyvällä tavalla. Pikkuhiljaa sisällysluettelo muotoutui, tietoteoreettinen viitekehys oli kasassa, tutkimuskysymykset rajattuna ja oma datankerääminen vauhdissa.

Miksen tehnyt vaihdospäätöstä aikaisemmin? Kulutin neljä kuukautta ahdistumiseen sen takia. Olen kait saanut sellaisen kasvatuksen, että mitään ei jätetä kesken. Ihminen on typerä ja stressaava eläin tai ainakin minä olin silloin. Sen realiteetin tiedostaminen, että kandi on vain kandi, huojentaa. Sillä ei ole mitään merkitystä muille, omalle tulevaisuudelle, millekään. Se on harjoitustyö, jumalauta. Parasta mitä siitä saa, on harjoittelemine ja tutkijan larppaaminen.

Loppu hyvin kaikki hyvin ja opetukset kunniaan. Älkää murehtiko kandia liikaa. Älkää stressatko. Tehkää mitä haluatte. Tutkikaa mitä lystäätte. Lopettakaa ahdistuminen, se on turhaa. Vaikka helppohan se näin jälkikäteen on huudella hyvän arvosaanan saaneena, haha. Kandi on vain kandi.

H.K.K

"OLETTE KERÄÄNTYNEET HYLÄTTYYN MAJATALOON. KUKIN ON MATKALLA OMISTA SYISTÄÄN. ULKONA SATAA VETTÄ..."

Noin muistaakseni alkoi ensimmäinen roolipelini, jossa olin mukana pelaajana. Joukko jäi lopulta rot-taihmissen hyökkäyksen alle.

Tästä on nyt kymmenisen vuotta. Veljeni kysyi minulta 2007 haluaisinko tulla mukaan pelaamaan. Aluksi käsitin, että hän tarkoitti WoWia (jota haaveilin pääseväni pelaamaan vielä joskus), mutta veljeni tarkoitti pöytäroolipeliä. Lähdin kuitenkin hänen mukaansa. Porukka oli veljeni kavereita, jotka ovat pelanneet 80-90-luvulta asti.

Ensimmäisellä pelikerralla ihmettelin silmät pyöreinä mitä ihmettä tapahtuu. Aikaa kului, ja kun kello löi 3 yöllä ja oli hurrahtanut jo useampi tunti, minä olin jäänyt koukkuun.

Olen toiminut nyt viime vuodet lukiosta alkaen pelinvetäjänä lukioporukalle, ja nyt viimeiseksi ainejärjestön sisällä pyörivälle Dungeons and Dragons pelille. Aloitimme keväällä Turussa harjoitusseikkailulla, johon osallistui uusia pelaajia, ja nyt alkoi suurempi "eepos".

Mitä sitten roolipelit ovat?

Mielestäni niitä on hyvä kuvata sosiaalisena tarinankerrontana.

On pelinvetäjä (Dungeon Master, DM/ Game Master, GM), jolla on mielessä tarina, ja sitten on pelaajia, jotka luovat itselleen hahmon esimerkiksi fantasiamaailmaan. Tarina voi keskittyä pieneenkin alueeseen ja laajentua siitä. Eikä sen tarvitse olla täysin hahmoteltu romaani, eikä sen pidäkään olla!

DM itse "on pelimaailma," sillä hän ohjaillee maailman asukkeja ja kaikkea mahdollista mitä maailmassa tapahtuukin. Pelaajat eläytyvät luomaansa hahmoon ja kertovat mitä tämä missäkin tilanteessa tekee.

Vaikka tarina on DM:n mielessä, niin usein pelissä joutuu improvisoimaan tilanteita ja niiden jälkiseurauksia. Syy tähän on siinä, että pelaajat voivat tehdä omia valintojaan. He valitsevat minne mennä, mitä tehdä, mitä sanoa ja niin edelleen.

Tarinan ei kuitenkaan kannata olla täysin improvisoitua, vaikka joskus näin on

omissakin peliporukoissa ollut, vaan pelinvetäjän on suositeltavaa pitää mielessä yleiset tarinan piirteet, ja yrittää saada tarina etenemään pelaajien valintojen perusteella.

Hyvänä ohjeena on pitää mielessä myöskin se, että suurella todennäköisyydellä pelaajat saattavat saada päähänsä, jotain aivan muuta kuin mitä itse on suunnitellut. Tällaisissa tilanteissa mieleen saattaa nousta ajatus, että ette te voi tehdä näin. Tuo ajatus ei kuitenkaan aina ole kovin viihdyttävä hauskanpitoa ajatellen. Kannattaa myös muistaa, että tarkoitus on pitää hauskaa, ja että pelaajien hahmot ovat tarinan päähenkilöitä.

Minulla on ollut peli, jossa pelaajat ovat esimerkiksi päättäneet varastaa erään maailman pääjumalan temppelin arkistosta hyvin arvokkaan teoksen, ja myydä sen. Tai sitten pelaajat ovat päättäneet alkaa sopimaan lohikäärmeen kanssa diilejä!

Nämä eivät ole vääriä vastauksia. Suuremmaksi osaksi tällaiset tapahtumat, ovat niitä, joista puhutaan vuosienkin jälkeen. Se on roolipeleissä mahtavaa. Myöskin nämä antavat uusia käänteitä ja koukkuja,

joista voi alkaa kertomaan sivussa tarinaa.

Lukioporukalla muistellaan vieläkin, joskus lukiossa vedettyjä seikkailuja, esimerkiksi juuri tuota kirjanvarastusepisodia. Veljeni on myös kertonut pelikerroista, joita on tapahtunut 90-luvulla hänen kaveriporukansa peleissä.

Pelien edetessä tarina aaltoilee ja kiertele, luoden samalla uusia tarinoita suuremman kokonaisuuden sisään.

Tarinan lisäksi pelissä on myös säännöt. Säännöt käsittävät yleensä sen, milloin heitetään noppaa, jotta voidaan testata, onko onni hahmon mukana. Nämäkin ovat osa peliä ja tuovat toisaalta myös sattumuksia silloin kun nopat eivät olekaan hahmon puolella. Muita sääntöjä on esimerkiksi matkustukselle ja taistelulle. Yleensä säännöt oppii parhaiten pelaamalla.

Joten: *How do you wanna do this?*

Lari Lindholm

ITSENSÄ KEHITTÄMINEN ROOLIPELAAMISELLA

Roolipelaamisessa on kyse oman käytöksen muuttamisesta tiettyyn rooliin sopivaksi, joko täyttääkseen alitajuisesti sosiaalisen roolin, tai tietoisesti toimimaan omaksutussa roolissa. Pöytäroolipeleissä, kuten Dungeons and Dragonissa on oleellisessa osassa oman roolihahmon rakentaminen pelin alussa. Hahmolle kehitetään historia, persoonallisuus ja motivaatiot, joiden mukaisen käytöksen pelaaja pyrkii omaksumaan. Pelissä pysytään nimenomaisesti pöydän äärellä, joten käytöksen omaksuminen tapahtuu hyvin pitkälle ajatuksen tasolla, samalla kun koko maailma, jossa pelataan, on olemassa “mielen teatterissa”. Ulkoisesti käytös tulee ilmi omien tekojen kuvailussa tai hahmoksi eläytyneenä näytellen. Roolin esittäminen ulkoisesti ei kuitenkaan ole pelissä pääasia, vaan toimiminen hahmona. Pelaaja pyrkii tekemään valinnat sen mukaan, kuinka hahmo toimisi ja elämään fiktiivisessä maailmassa, jota pelinjohtajan ja pelaajien kesken yhteistyössä rakennetaan.

Toisen henkilöön asemaan asettumisella voi oppia monia tärkeitä asioita, kuten monipuolisuuden kunnioittamista, empatiaa, ja myötätuntoa. Koska henkilö, jonka asemaan

asettuu, on fiktiivinen, voi hänet rakentaa mielessä pitäen sellaisia asioita, joita haluaisi itsessä kehittää. Jos esimerkiksi haluaisi ymmärtää jotain ihmistä, voi hahmosta tehdä hänen kaltaisensa tai jos haluaa tulla tietoisemmaksi jostain piirteestä omassa itsessä, voi hahmon kuvitella omaavan tämän piirteen. Kun pelatessa pyrkii tuomaan koko ajan mieleen, miten tämä hahmo ajattelee, mitkä ovat hänen motivaationsa ja mikä saa hänet tekemään asioita, joita hän tekeekään, tämä harjoittaa myös pakosti omaa ajattelua taipumaan totutusta erottuvalla tavalla.

Roolipelissä ei yleisesti ole tarkoitus voittaa yhtään mitään, tai ehkä voisi sanoa, että jos kaikki ovat nauttineet pelistä, se on voitettu. Tämä johtaa siihen, ettei hahmojen ole tarkoitus tehdä optimoituja päätöksiä joka käänteessä. Tämä mahdollistaa elämisen hahmona, joka saattaa tehdä erittäin huonoja päätöksiä. Mikä olisikaan parempi ympäristö harjoitella huonojen päätösten tekoa!

Hahmoille rakennetaan yleensä jonkunlainen tausta, jonka perusteella on helpompi hahmottaa, miksi henkilö tekee mitä sitten tekeekään. Pelissä ei ole kuitenkaan tarkoituksena rakentaa valmista henkilöä ja sitten

Roolipelejä pelataan harvoin yksin ja monet pitävät kollektiivista tarinankerrontaa sen tärkeimpänä piirteenä.

toimia kuin hän toimisi. Tuskin valmiin henkilön kuvittelu olisi edes mahdollista. Sen sijaan hahmoille kehitetään ponnahduslusta, josta hahmo voi kehittyä. Mitkä ovat hänen **motivaatiot, muistot tai toiveet** tulevasta. Näitä eri asioita hahmottamalla voi pikkuhiljaa tarinan edetessä huomata miten eri persoonan ja henkilöhistorian osat alueet vaikuttavat hahmon elämään. Jotkut roolipelikamppanjat voivat parhaimmillaan kestää jopa vuosikymmeniä. Tässä ajassa olisi kumma, jos hahmo ei kehittyisi pelin aikana. Näin pelaaja pääsee näkemään miten eri tapahtumat voivat vaikuttaa hahmon

elämään ja näin kasvaa hahmonsa kanssa. Roolipelejä pelataan harvoin yksin ja monet pitävät kollektiivista tarinankerrontaa sen tärkeimpänä piirteenä. Itsessään se, että ihmiset kerääntyvät yhteen pitääkseen hauskaa, voi varmasti olla jo itsessään kehitettävä toimenpide. Jos kuitenkin keskitytään pelkästään pelin sisällä tapahtuvaan, ei ympärillä olevien pelaajien paikka ole sitä vähemmän tärkeämpi. Roolipeleihin usein sijoittuu erilaisia konfliktitilanteita. Näitä voi olla esimerkiksi taistelu vihollisen kanssa, sosiaalinen kanssakäyminen tai jokin älyllinen haaste, joita myös "puzzleiksi"

usein kutsutaan. Näitä kaikkia kohdatessa hahmojen täytyy koordinoida toimintaansa ottaen huomioon toistensa vahvuudet ja heikkoudet. Tähän vaikuttaa hahmojen väliset kemit ja motivaatiot. Mitä jos yksi hahmoista ei halua taistella tiettyä vihollista vastaan, kun muut haluavat? Mitä jos joillakin hahmoista on kränää keskenään ja heidän on ensin selvítettävä välinsä ennen kuin ryhmä voi jatkaa tehtävää?

Nämä edellä mainitut asiat liittyvät myös vahvasti moraaliin teemoihin, joita peleissä saattaa tulla esiin. Onko oikein uhrata yksi useamman vuoksi? Kuinka arvokas örkin elämä on, kun se hyökkää sinun päälle? Entä örkin takana oleva vauva kehossa, jota hän suojelee hengellään? Pelinjohtajalla on mahdollisuus herättää pelaajissa ajattelua ja katsoa kun pelaajat hahmojensa saappaissa saattavat joutua tekemään erittäin vaikeita ja joskus kyseenalaisiakin päätöksiä. Parhaillaan hahmot pohtivat päätöksiään jälkeenpäin ja kehittyvät sen mukaan. Joskus pelaajat vain unohtavat moraalin kokonaan ja pelaavat pelin välittämättä

muiden hahmojen tunteista. Joillekin tämänlainen pelaaminen on kaikista hauskinda, kun ei joudu miettimään omien tekojensa seurauksia. Tähän liittyy myös usein ajattelu siitä, miten pelimaailma ei ole todellinen, eikä siinä siksi tarvitse välittää moraalista. Itse kuitenkin koen, että eniten pelistä saa irti, kun pyrkii kuvittelemaan oman ja muut hahmot, sekä heitä ympäröivän maailman todellisena. Näin pystyy vakavissaan pohtimaan omia valintojaan ja ymmärtämään omaa hahmoa paremmin.

Itsensä kehittäminen tuskin on kuitenkaan monien mielessä, kun he lähtevät roolipelaamiseen mukaan. Ennenmin tarkoituksena on pitää hauskaa kavereiden kanssa, päästä surmaamaan lohikäärmeitä ja koluamaan ikivanhoja sokkeloisia tyrmiä. Kehittyminen tulee ennenmin siinä sivussa huomaamatta. Mitä muuta voisikaan kuvitella, kun lähtee ystäviensä kanssa eppiselle seikkailulle?

Riku Airaksinen

**THINK
OUTSIDE
THE BOX**

HAASTATTELUSSA JOUNI KURU: MIES KUTUN LOGON TAKANA

Jouni Kuru on taideakatemiassa pitkään viihtynyt kuvanveistäjäksi valmistunut tyyppi, joka on viimeiset neljä vuotta tuottanut ruokatapahtumia. Kuru on nyt päässyt takaisin juurilleen visuaalisuuden ja merkityksen äärelle. Hän on Brave Teddy Oy:n toimitusjohtaja ja brand design manager. Brave Teddy Oy on 2018 perustettu kolmen Taideakatemia-alaisen yrityksen, joka keskittyy video- ja valokuvatuotantoon, brändisunnitteluun sekä elokuvatuotantoon.

Logon taustalla oli ajatus luoda ajaton ja kulttuurista riippumaton muoto, ikään kuin määrittelemätön ihmiskulttuurin piirrosjälki. Inspiraationa viivoille toimi esimerkiksi Nazcan linjat. Mielestäni onnistuin siinä.

Suunnitteluprosessi

Suunnitteluprosessi alkoi siitä, kun istuttiin alas ja pohdittiin sitä, mikä Kutu on yhdistyksenä, mitä tavoitteita ja mitä haasteita teillä on, mitä logon pitää saavuttaa ja tavoittaa. Avoimeen äänestykseen päädyttiin, kun oli tarkoitus tuoda opiskelijoita yhteen ja antaa heidän vaikuttaa. Suunnitteluprosessin tehtävä oli myös palvella sitä tarkoitusta.

Yleensä me tehdään yksi ehdotus ja sitten muokataan sitä. Nyt me tavallaan kirjoitettiin auki erilaiset ”kutulaisarkkityypit,” ja jokainen ehdotus edusti yhtä arkkityyppiä. Sitä kautta päästiin siihen, että oli neljä vaihtoehtoa, joista äänestettiin yleisesti. Koin, että äänestys palvelee yhdistyksen tarkoitusta osallistaa ja tuoda opiskelijoita yhteen. Myös teemat kumpusivat sieltä. Yhdistyksen arvot ja arkkityypit kartoitettiin. Niiden avulla sitten nousi se esteettinen maailma, joka oli fiiliskuvissa mukana ja antoi suunnan logolle itselleen.

Selitys

Logosta löytyy karhu. Karhuhan on suomalaisen kulttuurin, muinaisuskon, voimakkain eläin. Se on samalla viittaus suomalaiseen kulttuuriin. Karhu löytyy sieltä ulkokehältä, sen sisällä on kasvi ja ihmisen sikiö. Tämä muoto ja asettelu perustuu omaan näkemykseen. Tietyllä tapaa ihmisen kulttuurissa on aina ollut kyse ihmisen suhteesta kasveihin

Logosta ei haluttu sellaista mikä viittaa suoraan johonkin kulttuuriin.

ja luontoon. Luontosuhde on ihmisen kulttuurin perustana. Itse mietin sitä siltä kantilta. Se asettelu on sitten oman mietinnän tulos.

Se sisäkkäinen asettelu, yhteen kietoutuminen, kuvaa sitä, miten ihminen on luonnon armoilla. Täytyy pysyä tietoisena siitä, että ollaan riippuvaisia ympäristöstä, eikä toisin päin. Nämä on itse mietittyjä sisältöjä, mutta ei minulle ole tärkeää, että ne näkyvät siitä. Toivottavasti välittyy siitä, mutta halusin myös, että siitä on nähtävissä kaikkea muutakin, kuten puunsiitä ja kartan pinnanmuotoja. Se on sellainen luonnon symboli, joka viittaa eri suuntiin. Se tuntui sopivalta symbolilta järjestölle, joka tutkii ihmisen kulttuurin eri muotoja. Logo on monitulkintainen ja antaa monenlaisia ajatuksia, joista mikään ei ole sen enempää oikein. Vaikka tykkään siitä, että sisältöä löytyy, niin tavoite on kuitenkin se, että vaikka sisältö ei avautuisi jokaiselle niin tulisi ainakin ajatus, että: ”Hei tähän näyttää kivalta!”

Myös jutulintarha vaikutti ajatusprosessiin, mutta logosta ei haluttu sellaista mikä viittaa suoraan johonkin kulttuuriin. Haluttiin täysin oma ja yleiskulttuurinen, eikä mistään nyysittyä.

Fontin kohdalla ajatuksena oli mahdollisimman selkeä Serif-fontti, fontti jossa kirjaimilla on päätteet. Siinä on akateeminen ja perinteikäs sävy, ajaton. Se lisää tunnetta siitä, että logo olisi voitu tehdä vaikka 50 vuotta sitten.

Annika Hämäläinen

Tehtävä: etsi Kutun logosta Kurun mainitsemat muodot.
Mistä löydät karhun, kasvin ja sikiön?

Riimu 1/2018

OODI TOISELLE KODILLENI

Keltainen puinen talo
Keskellä kauneinta kampusta
Sinuun olen asettunut kodiksi
Sinussa olen avannut sisimpäni
Sinussa opin luottamaan
Ihmeisiin ja ihmisiin
Tunnelmasi on lämmin,
vaikka lattiasi eivät
Sinä tuot tuntemattomat yhteen
Ja olemme yhtä suurta perhettä
Ainakin sen yhden illan